Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), jud. Mitrofan Livia
Dosarul nr. 2r-1936/23 (2-23063133-02-2r-07062023)

D E C I Z I E

14 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău,

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie

examinând recursul declarat de Moșneaga Ion, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Moșneaga Ion către Darbinean Suren cu privire la încasarea datoriei și a penalității,-

a c o n s t a t:

Poziţia instanţei de fond:

1. La 28 aprilie 2023, Moșneaga Ion a depus cerere de chemare în judecată către Darbinean Suren prin care a solicitat încasarea datoriei și a penalității.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Moșneaga Ion către Darbinean Suren cu privire la încasarea datoriei și a penalității.

Solicitarea recurentului:

3. La 16 mai 2023, prin intermediul poștei terestre Moșneaga Ion a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

Argumentele părţilor:

4. În motivarea cererii de recurs, Moșneaga Ion a invocat că, nu este de acord cu încheierea instanței de fond.

5. Relevă că din înscrisurile notificării instanţa de fond a înţeles greşit, deoarece recurentul personal a notificat locatarul că dacă n-o să returneze utilajele în sumă 7 750 lei, şi dacă nu va achita datoria contractuală pentru chirie pentru toată perioada, se va adresa în judecată pentru a încasa preţul utilajului indicat în actul primire - predare din 19 octombrie 2020, plata pentru chirie pentru toată perioada chiriei pînă la restituirea utilajului închiriat, cât şi cheltuielile de judecată.

6. Consideră eronate concluziile primei instanţe, expuse în încheierea recurată, deoarece potrivit pct. 11.2 din Contractul de locaţiune, anexat la cererea de chemare în judecată, este indicat că: „în cazul neachitării de către locatar în termenul stabilit de contract a plăţii pentru chirie locatorul este în drept să se adreseze în judecată cu acţiune către locatar fără a respecta procedura prealabilă a litigiului”.

7. De asemenea, menționează că legea prevede respectarea procedurii prealabilă a litigiului în cazul neachitării în termenul stabilit de contract a unei sume de bani de către debitor, respectiv reclamantul nu era obligat să respecte procedura prealabilă a litigiului.

8. Recurentul Moșneaga Ion a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în fond.

Termenul de declarare a recursului:

9. În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

10. **Colegiul civil** a stabilit că, încheierea recurată a fost emisă la 10 mai 2023 și a fost recepționată de recurent la 18 mai 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 27).

11. Astfel, potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, recursul depus de Moșneaga Ion, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, a fost declarat în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

12. Studiind materialele dosarului, **Colegiul civil,** comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, consideră recursul întemeiat şi care

urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

13. Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

14. Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

15. Potrivit art. 167 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează: documentele care confirmă respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului, ***dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părţilor***.

16. În conformitate cu art.170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de pricini sau de contractul părților.

17. La judecarea recursului s-a constatat că, la 28 aprilie 2023, Moșneaga Ion a depus cerere de chemare în judecată către Darbinean Suren prin care a solicitat încasarea datoriei și a penalității.

18. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de chemare în judecată înaintată de Moșneaga Ion către Darbinean Suren cu privire la încasarea datoriei și a penalității.

19. **Colegiul judiciar** consideră incorectă soluția instanței de fond, cu privire la restituirea acțiunii, pe motiv că reclamantul/recurent nu a făcut dovada respectării procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă.

20. În acest sens, instanța de recurs remarcă că, potrivit pct. 11.2 din contractul de locaţiune din 19 octombrie 2020, încheiat între Moșneaga Ion și Darbinean Suren, „*în cazul neachitării de către locatar în termenul stabilit de contract a plăţii pentru chirie locatorul este în drept să se adreseze în judecată cu acţiune către locatar* ***fără a respecta procedura prealabilă a litigiului***”.

21. Astfel, raportând prevederile contractuale la obiectul litigiului, **Colegiul judiciar** apreciază ca fiind greșită concluzia instanței de fond cu privire la

necesitatea respectării procedurii prealabile. Or, prima instanță incorect a făcut trimitere la clauza inserată în contract și anume pct. 11.1, deoarece în speță obiectul litigiului nu rezultă din încheierea, modificarea, executarea sau încetarea condițiilor contractului de locațiune.

22. Cu atât mai mult că contrar faptului că nu era necesară parcurgerea procedurii prealabile, recurentul a notificat intimatul la 12 aprilie 2023, care a fost returnată cu mențiunea „plecat” (f. d. 11-13), fapt care nu poate fi imputat recurentului. Or, intimatul a fost notificat la adresa indicată în contract, iar altă adresă nu a comunicat recurentului.

23. În împrejurările date, **Colegiul judiciar** apreciază ca fiind nefondat argumentul instanței de fond cu referire la faptul că somația de plată din 12 aprilie 2023, nu poate fi reținută ca o dovadă a respectării procedurii prealabile de soluționare a cauzei pe cale extrajudiciară, deoarece notificarea respectivă nu a fost recepționată de către pârât.

24. În acest sens, **Colegiul judiciar** reține că, obiecțiile instanței de fond cu privire la necesitatea și modalitatea de expediere a notificării prealabile denotă un formalism excesiv, incompatibil cu spiritul art. 6 § 1 din Convenţie (Lazarenko şi alţii c. Ucrainei, nr. 70329/12, pct. 41, 27 iunie 2017 şi Gankin şi alţii c. Rusiei, nr. 2430/06, 1454/08, 11670/10 and 12938/12, pct. 38-42, 31 august 2016).

25. **Colegiul judiciar** conchide că, la depunerea acțiunii, reclamantul a anexat probele care confirmă respectarea procedurii prealabile, deşi în speță nu era obligatorie respectarea procedurii prealabile de soluționare a cauzei.

26. Astfel, prima instanță greșit a restituit acțiunea, motivând că recurentul /reclamant/ nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a cauzei or, actele cauzei indică contrariul.

27. În finalitatea celor enunțate supra, **Colegiul judiciar** decelează că, încheierea recurată constituie o restricţie în realizarea accesului la justiţie, astfel îngrădindu-i recurentului dreptul de acces liber la justiţie.

28. În consecinţă, **Colegiul judiciar** consideră că, recursul este întemeiat, iar încheierea de restituire este emisă cu aplicarea greşită a normelor de drept procedural şi în contradicţie cu materialele cauzei.

29. În asemenea împrejurări, se impune necesitatea admiterii recursului și casarea încheierii recurate, or menţinerea acesteia, în condiţiile enunţate, ar constitui o încălcare a dreptului recurentului de a dispune de drepturile sale procedurale în condiţiile normelor în vigoare, precum şi îngrădirea accesului la

justiţie.

30. La caz, instanța de recurs consideră relevantă jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiaşi Raport) în care s-a apreciat că ,,se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanţele judecătoreşti".

31. Conform art. 6 pct. 1 al Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale ,,orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil...."

32. Luînd în considerație cele stipulate supra și faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, or instanța nu poate lipsi părțile de un grad de jurisdicție pentru examinare cauzei în fond, cauza urmează a fi remisă spre examinare în fond.

Concluzia instanței de recurs:

33. Prin urmare, pentru a evita încălcarea dreptului fundamental al părţii de acces la justiţie, luînd în consideraţie circumstanţele stabilite în speţă, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Moșneaga Ion, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 10 mai 2023, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

34. În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Moșneaga Ion.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 10 mai 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Moșneaga Ion către Darbinean Suren cu privire la încasarea datoriei și a penalității, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Secrieru Ion

Judecătorii: Anton Marina

Cotorobai Vitalie